

Datum: Rijeka, 4. srpnja 2024.

Kolegij: Javno zdravstvo

Voditelj: doc. dr. sc. Robert Doričić

e-mail voditelja: robert.doricic@uniri.hr

Katedra: Katedra za javno zdravstvo

Studij: Prijediplomski sveučilišni studiji - Sestrinstvo redovni

Godina studija: 2

Akadska godina: 2024./2025.

IZVEDBENI NASTAVNI PLAN

Podaci o kolegiju (kratak opis kolegija, opće upute, gdje se i u kojem obliku organizira nastava, potreban pribor, upute o pohađanju i pripremi za nastavu, obveze studenata i sl.):

Kolegij **Javno zdravstvo** je obavezni kolegij na drugoj godini prijediplomskog sveučilišnog redovnog studija – Sestrinstvo i sastoji se od 30 sati predavanja i 15 sati vježbi (**3,5 ECTS**). Kolegij se izvodi u prostorijama Fakulteta zdravstvenih studija.

Cilj kolegija je usvajanje osnovnih znanja i vještina iz područja javnog zdravstva. Cilj je upoznati studenta/studenticu sa svrhom javnog zdravstva. Osobiti naglasak je na osposobljavanju studenta/studentice za identificiranje zdravstvenih potreba populacije i procjenu stanja zdravlja, kreiranju javnozdravstvene politike, upravljanju javnozdravstvenim intervencijama, procjenom kvalitete zdravstvene zaštite Također je cilj upoznati studenta/studenticu s kritičkom prosudbom funkcioniranja javnog zdravstva na regionalnoj i nacionalnoj razini, demonstrirajući prosudbu putem matrice funkcija javnog zdravstva, oblikovati strateške planske dokumente te pravilno izložiti i interpretirati pokazatelje zdravlja i bolesti.

Sadržaj kolegija je sljedeći:

Povijesni pregled javnog zdravstva. Svrha i pojam novog javnog zdravstva. Sadašnja organizacija javnog zdravstva u Republici Hrvatskoj i budući izazovi. Socijalna i zdravstvena politika. Pojmovi i definicija zdravlja i bolesti. Determinante zdravlja. Promocija zdravlja i prevencija bolesti. Demografska obilježja i zdravlje. Postupak ocjene zdravstvenog stanja populacije i analiza zdravstvenih potreba. Program mjera zdravstvene zaštite Republike Hrvatske, Plan zdravstvene zaštite. Zdravstvena zaštita u izvanrednim stanjima. Javnnozdravstvene intervencije. Posebne populacijske skupine (vulnerabilne i posebno osjetljive skupine). Izabrani javnozdravstveni problemi: bolesti ovisnosti. Mentalno zdravlje u zajednici. Kvaliteta zdravstvene zaštite. Uvođenje promjena u sestrinsku praksu.

Izvođenje nastave:

Nastava se izvodi u obliku predavanja, u interaktivnoj komunikaciji. Materijali s predavanja i obavijesti o kolegiju dostupni su na platformi Merlin (e-kolegij). Nastava se izvodi u semestralnom obliku. Izvršavanjem nastavnih aktivnosti te pristupanjem završnom ispitu student/studentica stječe 3,5 ECTS bodova.

U izvođenju nastave osim voditelja kolegija sudjeluju: nasl. izv. prof. dr. sc. Aleksandar Racz, doc. dr. sc. Suzana Janković, dr. sc. Toni Buterin i prim. Helena Glibotić-Kresina, dr. med.

Popis obvezne ispitne literature:

1. Puntarić D, Ropac D, Jurčev Savičević D, i suradnici. Javno zdravstvo. Zagreb: Medicinska naklada; 2015.
2. Jonjić A, i suradnici. Socijalna medicina. Rijeka: Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci; 2007.

Popis dopunske literature:

1. Detels R, McEwen J, Beaglehole R, Tanaka H. Oxford Textbook of Public Health - The Scope of Public Health. Fifth edition. Oxford: Oxford University press; 2011.
2. Vuletić S. Qualia javnog zdravstva. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu Medicinski fakultet, Škola narodnog zdravlja "Andrija Štampar"; 2013.

Nastavni plan:

Popis predavanja (s naslovima i pojašnjenjem):

1. predavanje: Svrha i pojam novog javnog zdravstva

Ishodi učenja:

Opisati svrhu, razvoj i povijest javnog zdravstva, važnost njegova provođenja. Razlikovati pojam novog javnog zdravstva.

2. predavanje: Socijalna i zdravstvena politika

Ishodi učenja:

Objasniti i znati jasno razlikovati socijalnu i zdravstvenu politiku od opće politike u Republici Hrvatskoj, te znati usporediti s drugim osnovnim modelima u svijetu.

3. predavanje: Zdravstvene potrebe stanovništva

Ishodi učenja:

Prikazati definicije zdravstvenih potreba stanovništva, objasniti i razlikovati različite vrste zdravstvenih potreba i važnost prepoznavanja i zadovoljenja unutar i izvan zdravstvenog sustava.

4. predavanje. Pokazatelji zdravstvenog stanja

Ishodi učenja:

Poredati najvažnije pokazatelje zdravstvenog stanja populacije te ocijeniti njihov utjecaj na kreiranje javnozdravstvene politike.

5. predavanje. Pojmovi i definicije zdravlja i bolesti, SZO

Ishodi učenja:

Prikazati i komentirati pojmove i definicije zdravlja i bolesti te prosuditi zadaće Svjetske zdravstvene organizacije.

6. predavanje. Mjere zdravstvene zaštite

Ishodi učenja:

Prikazati mjere zdravstvene zaštite u Republici Hrvatskoj posebno za svaku djelatnost kako na primarnoj tako i na sekundarnoj razini zdravstvene zaštite.

7. predavanje. Zdravstvena zaštita i komunikacija u izvanrednim stanjima

Ishodi učenja:

Prikazati i procijeniti osnovne modele organizacije zdravstvene zaštite i ponašanja u izvanrednim stanjima.

8. predavanje. Javnozdravstvene intervencije

Ishodi učenja:

Planirati javnozdravstvene intervencije, procijeniti implementaciju intervencije u zajednici, te evaluaciju primjenjene intervencije.

9. predavanje. Posebne populacijske skupine (vulnerabilne i posebno osjetljive skupine)

Ishodi učenja:

Razumjeti i može obrazložiti pojam *vulnerabilne i posebno osjetljive skupine* te na primjeru određenih vulnerabilnih skupina moći objasniti razloge njihove posebne ranjivosti i interpretirati specifičnosti njihovih potreba i kritički vrednovati učinkovitost mogućih odgovora društvo.

10. predavanje. Bolesti ovisnost i zlouporaba opojnih droga

Ishodi učenja:

Poznavanje prevalencije i incidencije bolesti ovisnosti (pušenje, alkoholizam) i zlouporabe opojnih droga u svijetu, Europskoj uniji i Republici Hrvatskoj, razumijevanje rizičnih čimbenika za nastanak bolesti ovisnosti, pojavnost bolesti ovisnosti među mladima, sposobnost razlikovanje vrsta i podjela opojnih droga, analiza utjecaj istih na zdravlje pojedinca i zajednice, interpretacija značaja programa prevencije u zajednici.

11. predavanje. Nasilje u partnerskim vezama i obiteljskim odnosima

Ishodi učenja:

Izložiti određenje i pojavne oblike nasilja u partnerskim vezama obiteljskom odnosima uključujući nasilje nad djecom, razumjeti dinamika nasilja u partnerskim odnosima, objasniti međugeneracijski prijenos nasilja u obitelji, prepoznati i razlikovati zdravstvene, socijalne i psihološke posljedice izloženosti nasilju, planirati međuprofesionalnu suradnju i umrežavanje usluga žrtvama i počiniteljima nasilja.

12. predavanje. Treća životna dob

Ishodi učenja:

Prikazati specifičnosti treće životne dobi, te najučestalije zdravstvene probleme treće životne dobi.

13. predavanje. Okoliš i zdravlje

Ishodi učenja:

Podržati preporuke i važnost održivog razvoja, identificirati sastavnice okoliša. Izložiti utjecaj kvalitete okoliša na zdravlje.

14. predavanje. Kvaliteta zdravstvene zaštite

Ishodi učenja:

Kritički prosuđivati o elementima ocjene, kontrole, osiguranja te stručnom nadzoru u zdravstvenoj djelatnosti.

15. predavanje. Ekonomika zdravstva

Ishodi učenja:

Prikazati modele i izvore financiranja zdravstvene zaštite, izložiti i interpretirati osnovne vrste ekonomskih analiza u zdravstvenim sustavima.

Popis vježbi s pojašnjenjem:

1. **Izrada javnozdravstvenih programa.** Svrha provođenja vježbe je vrednovanje odrade osnovnih funkcija javnog zdravstva s izradom prijedloga nositelja istih na regionalnoj razini.
2. **Izrada Plana za zdravlje.** Temeljem prethodne procjene temeljnih funkcija javnog zdravstva, uzrada planskih dokumenata u svrhu kreiranja javno zdravstvene politike.
3. **Izrada Programa prevencije bihevioralnih (ponašajnih) ovisnosti u zajednici.** Vježba se izvodi sa ciljem prepoznavanja različitih oblika pojavnosti bihevioralnih (ponašajnih) ovisnosti u zajednici poput ovisnosti o kockanju i ovisnosti o internetskim igrama kao i ovisnosti o prekomjernom kupovanju, pretjeranom korištenju interneta i stalnom praćenju društvenih mreža, stalnom pretraživanju novih vijesti ili podataka preko interneta, ovisnost o pornografskom sadržaju, sklonost opsesivnom vježbanju), te definiranja razmjera problema za pojedinca i društvo, prepoznavanje doprinosa društvenog poticanja određenih oblika ponašanja, definiranje potreba izrade programa prevencije, odabir prioriternih dobnih skupina, osmišljavanja i planiranja javnozdravstvene intervencije, evaluacija učinkovitosti provedene akcije.
4. **Primjena Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji u zdravstvu i javnim službama**
Vježba se izvodi sa ciljem razumijevanja i uvježbavanja osiguranja pravovremene i učinkovite provedbe postojećih propisa o zaštiti žrtve nasilja u obitelji sukladno ovlastima nadležnih tijela, poticanja unaprjeđenje intersektorske suradnje. Kroz vježbu razvijaju se vještine postupanja prema žrtvama nasilja u zdravstvenom sustavu na posebno obziran, nepristran i stručan način poštujući njihovo dostojanstvo žrtvama nasilja te se sudionike upoznaje sa mogućnostima pružanja žurne i sveobuhvatne zdravstvene skrbi žrtvi radi očuvanja tjelesnog i psihičkog zdravlja u skladu s ovlastima propisanim zakonima u području zdravstva.
5. **Uvođenje promjena u sestrinsku praksu.** Svrha vježbe je stjecanje vještina prepoznavanja i odabira vodećih problema u sestrinskoj praksi, načina rješavanja problema, odabira glavne intervencije, prepoznavanja suportivnih i otežavajućih aktivnosti, te vrednovanja uspjeha predložene intervencije.

Obveze studenata:

Studenti/studentice su obvezni/obvezne pohađati nastavu i aktivno sudjelovati.

Ispit (način polaganja ispita, opis pisanog/usmenog/praktičnog dijela ispita, način bodovanja, kriterij ocjenjivanja):

ECTS bodovni sustav ocjenjivanja:

Ocjenjivanje studenata/studentica provodi se prema važećem **Pravilniku o studijima Sveučilišta u Rijeci**, odnosno Odluci o izmjenama i dopunama **Pravilnika o studijima Sveučilišta u Rijeci** te Odluci Fakultetskog vijeća Fakulteta zdravstvenih studija usvojenoj na sjednici održanoj 14. lipnja 2018. prema kojoj studenti/studentice na pojedinom predmetu od 100% ocjenskih bodova tijekom nastave mogu ostvariti najviše **50% ocjenskih bodova**, dok se preostalih **50% ocjenskih bodova** ostvaruje na završnom ispitu koji obuhvaća pismeni i usmeni ispit.

Ocjenjivanje studenata/studentica vrši se primjenom ECTS (A-F) i brojčanog sustava (5-1). Ocjenjivanje u ECTS sustavu izvodi se **apsolutnom raspodjelom**, te prema **stručnim kriterijima ocjenjivanja**.

Od maksimalnih 50% ocjenskih bodova koje je moguće ostvariti tijekom nastave, student/studentica mora ostvariti minimalno 30% ocjenskih bodova da bi pristupio završnom ispitu, pod uvjetom da je pozitivno ocijenjen/ocijenjena po svim elementima ocjenjivanja kroz nastavu.

Student/studentica koji je ostvario/ostvarila između 20 i 29,9% ocjenskih bodova imati će priliku za jedan popravni međuispit te ako na tom međuispitu zadovolji, može pristupiti završnom ispitu s početnih 30% ocjenskih bodova prikupljenih tijekom nastave.

Student/studentica koji je ostvario/ostvarila manje od 19,9% ocjenskih bodova (F ocjenska kategorija) nema pravo izlaska na završni ispit te mora ponovno upisati predmet u sljedećoj akademskoj godini.

Ocjenske bodove student/studentica stječe na sljedeći način:

1. Tijekom nastave vrednuje se (maksimalno 50% ocjenskih bodova):

- a) pohađanje nastave (do 15% ocjenskih bodova)
- b) vježbe (do 15% ocjenskih bodova)
- d) kolokvij (do 20% ocjenskih bodova)

a) Pohadanje nastave (do 15% ocjenskih bodova)

Nazočnost na predavanjima i vježbama je obvezna, a student/studentica može izostati s **30% nastave isključivo zbog zdravstvenih razloga** što opravdava liječničkom ispričnicom.

Ukoliko student/studentica opravdano ili neopravdano izostane s **više od 30% nastave** ne može nastaviti praćenje kolegija te gubi mogućnost izlaska na završni ispit. Time je prikupio/prikupila 0% ocjenskih bodova i ocijenjen/ocijenjena je ocjenom F.

b) Vježbe (do 15% ocjenskih bodova)

Student/studentica je obvezan/obvezna pohađati vježbe redovito prema izrađenom rasporedu i biti aktivno uključen u njihovo izvođenje. Izmjene u rasporedu ili zamjene vježbovnih skupina nisu dozvoljene bez suglasnosti **voditelja predmeta**. Izostanak s vježbi dozvoljen je **isključivo zbog zdravstvenih razloga** što se opravdava liječničkom ispričnicom, a nadoknada vježbi je obvezna bez

obzira radi li se o opravdanom ili neopravdanom izostanku i broju sati izostanka. Nadoknada je moguća isključivo uz prethodni dogovor s voditeljem predmeta.

c) Kolokvij (do 20% ocjenskih bodova)

Tijekom nastave student/studentica će pristupiti pismenoj provjeri znanja kroz kolokvij na osnovi čega može ostvariti maksimalno 20% ocjenskih bodova.

2. Na završnom ispitu vrednuje se (maksimalno 50% ocjenskih bodova):

Pismeni ispit (ukupno 50% ocjenskih bodova)

Prolaznost na pismenom ispitu je 50% uspješno riješenih ispitnih zadataka.

Konačna ocjena je postotak usvojenog znanja, vještina i kompetencija kroz nastavu i završni ispit odnosno donosi se na temelju zbroja svih ocjenskih bodova ECTS sustava prema kriteriju:

A = 90 - 100% ocjenskih bodova

B = 75 - 89,9%

C = 60 - 74,9%

D = 50 - 59,9%

F = 0 - 49,9%

Ocjene u ECTS sustavu prevode se u brojčani sustav na sljedeći način:

A = izvrstan (5)

B = vrlo dobar (4)

C = dobar (3)

D = dovoljan (2)

F = nedovoljan (1)

Mogućnost izvođenja nastave na stranom jeziku:

Trenutno ne postoji mogućnost izvođenja na stranom jeziku.

Ostale napomene (vezane uz kolegij) važne za studente:

Akademska čestitost

Od studenata/studentica i nastavnika/nastavnica se očekuje međusobno poštivanje, pristojnost, izvršavanje dužnosti i odgovorno međusobno ponašanje, ali i jednako ponašanje prema obavezama. I nastavnici i studenti/studentice svojim ponašanjem trebaju služiti kao primjer. U radu je dakako moguće učiniti propuste, no važno je znati da je riječ o propustu (a ne pogrešnoj namjeri!) na koju je potrebno ukazati. Svaki oblik prisile ili diskriminacije smatra se težim kršenjem normi. Dokumenti koji studentima/studenticama i nastavnicima stoje na raspolaganju: Etički kodeks studenata Fakulteta zdravstvenih studija Sveučilišta u Rijeci, Poslovnik Etičkog povjerenstva za zaštitu akademske čestitosti Fakulteta zdravstvenih studija Sveučilišta u Rijeci.

SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (za akademsku 2024./2025. godinu)

Raspored nastave

Datum	Predavanja (vrijeme i mjesto)	Vježbe (vrijeme i mjesto)	Nastavnik/nastavnica
24. 02. 2025.	P1 (08,00- 10,00), Z3		doc. dr. sc. Robert Doričić
28. 02. 2025.	P2 (08,00-10,00), Z3		doc. dr. sc. Robert Doričić
03. 03. 2025.	P3 (08,00- 10,00), Z3		doc. dr. sc. Robert Doričić
07. 03. 2025.	P4 (08,00-11,00), Z3		doc. dr. sc. Robert Doričić
10. 03. 2025.	P5 (08,00-10,00), Z3		doc. dr. sc. Suzana Janković
17. 03. 2025.	P6 (12,00-15,00), Z3		doc. dr. sc. Suzana Janković
24. 03. 2025.	P 7,8 (12,00-15,00), Z3		dr. sc. Toni Buterin
28. 03. 2025.	P9,10 (08,00-11,00), online		nasl. izv. prof. dr. sc. Aleksandar Racz
31. 03. 2024.	P11 (08,00-10,00), online		nasl. izv. prof. dr. sc. Aleksandar Racz
04. 04. 2025.	P12,13 (08,00-11,00), Z3		prim. Helena Glibotić-Kresina
07. 04. 2025.	P14 (08,00-11,00), Z3		doc. dr. sc. Robert Doričić
14. 04. 2025.	P15 (08,00-10,00), Z3		doc. dr. sc. Robert Doričić
25. 04. 2025.		V1 (8,00-11,00), Z3	doc. dr. sc. Suzana Janković
28. 04. 2025.		V2,5 (8,00-13,00), Z3	prim. Helena Glibotić-Kresina
02. 05. 2025.		V3,V4 (08,00-12,00),Z3	nasl. izv. prof. dr. sc. Aleksandar Racz

Popis predavanja, seminara i vježbi:

P	PREDAVANJA (tema predavanja)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
P1	Svrha i pojam novog javnog zdravstva	2	Fakultet zdravstvenih studija, Predavaonica Z3
P2	Socijalna i zdravstvena politika	2	Fakultet zdravstvenih studija, Predavaonica Z3
P3	Zdravstvene potrebe stanovništva	2	Fakultet zdravstvenih studija, Predavaonica Z3
P4	Pokazatelji zdravstvenog stanja	2	Fakultet zdravstvenih studija, Predavaonica Z3
P5	Pojmovi i definicije zdravlja i bolesti, SZO	2	Fakultet zdravstvenih studija, Predavaonica Z3
P6	Mjere zdravstvene zaštite	2	Fakultet zdravstvenih studija, Predavaonica Z3
P7	Zdravstvena zaštita i komunikacija u izvanrednim stanjima	2	Fakultet zdravstvenih studija, Predavaonica Z3
P8	Javnozdravstvene intervencije	2	Fakultet zdravstvenih studija, Predavaonica Z3
P9	Posebne populacijske skupine (vulnerabilne i posebno osjetljive skupine)	2	online
P10	Bolesti ovisnosti i zlouporaba opojnih droga	2	online
P11	Nasilje u partnerskim vezama i obiteljskim odnosima	2	online
P12	Treća životna dob	2	Fakultet zdravstvenih studija, Predavaonica Z3
P13	Okoliš i zdravlje	2	Fakultet zdravstvenih studija, Predavaonica Z3
P14	Kvaliteta zdravstvene zaštite	2	Fakultet zdravstvenih studija, Predavaonica Z3
P15	Ekonomika zdravstva	2	Fakultet zdravstvenih studija, Predavaonica Z3
	Ukupan broj sati predavanja	30	

V	VJEŽBE (tema vježbe)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
V1	Izrada javnozdravstvenih programa	4	Fakultet zdravstvenih studija, Predavaonica Z3
V2	Izrada Plana za zdravlje	2	Fakultet zdravstvenih studija, Predavaonica Z3
V3	Izrada Programa prevencije bihevioralnih ovisnosti u zajednici	3	Fakultet zdravstvenih studija, Predavaonica Z3
V4	Primjena Protokola o postupanju u slučaju obiteljskog nasilja u zdravstvu i javnim službama	2	Fakultet zdravstvenih studija, Predavaonica Z3
V5	Uvođenja promjena u sestrinsku praksu	4	Fakultet zdravstvenih studija, Predavaonica Z3
Ukupan broj sati vježbi		15	

	ISPITNI TERMINI (završni ispit)
1.	13. 05. 2025.
2.	27. 06. 2025.
3.	08. 07. 2025.
4.	02. 09. 2025.